

Meščansko stanovanje

Nova priložnost

Meščansko stanovanje

1

Si lahko majhno stanovanje, veliko zgolj 50 kvadratnih metrov, po polurnem obisku zapomniš za vse življenje? Da, to je mogoče.

Besedilo: Ana Struna Bregar, Lenka Kavčič, Kristina Dešman / Odprte hiše Slovenije
Fotografije: Aleš Černivec

Samo dva kvadratna metra vidnega dvesto let starega lesenega stropa sta aktiven par pričrčala v nakup. Stanovanje, ki je bilo večkrat prezidano, na prvi pogled ni kazalo posebnih odlik. Je v dvesto let stari hiši v starem mestnem jedru, ki ni dostopno z avtom, poleg tega veljajo v njem številni spomeniškovarstveni predpisi. V stanovanju je bil strop znižan, stene obite z opažem, po tleh je bil linolej, eno od oken je bilo zazidano, kopalnica pa kar v eni od sob. Marsikdo bi si ob prvem obisku gotovo premislil.

A del starinskega stropa, ki je ostal viden, je nakazoval vznemirljivo napetost med staro hišo in sodobnim, aktivnim življenjskim slogom para, ki bi se lahko tu izrazil. Par stanovanja kar ni mogel pozabiti. V vlogi novih lastnikov sta ga v dobrem sodelovanju

2

1. Delovna miza je narejena iz ostankov parketa.
2. Spalnica, s prostostoječo posteljo in knjižno omaro, je nastala iz dveh manjših prostorov.
3. Sodobna, odprta zasnova stanovanja omogoča osvetlitev kopalnice z naravno svetlobo.
4. Z dveh strani dostopni hodnik za spalnico je postal kopalnica.

z arhitektom Matevžem Francičem iz biroja Id:doma preuredila tako, da ga nekdanji lastniki na prvem obisku po prodaji niso več prepoznali.

Naročnika in arhitekt so govorili skupni jezik, med prenovi so se zelo dobro dopolnjevali. Lastnika sta imela vizijo, kaj želita, arhitekt pa je s svojim strokovnim znanjem njune želje prevajal v prostor in jih nadgrajeval z zanimivimi, inovativnimi rešitvami in detajli. Duša stare hiše in osebni odnos lastnikov do arhitekture sta bila glavno vodilo pri prenovi. Zgodovinski prostorski okvir objekta pa je bil osnova za načrtovanje. Z odstranjenjem vseh plasti predelav so lahko razvili prečiščen sodobni tloris z dvema prostoroma – bivalnim in spalnim.

Brskanje po zgodovinskih arhivih je odkrilo veliko podatkov in še nekaj plasti stare stavbe. Starih elementov, ki jih ni bilo več videti, sicer niso rekonstruirali, obnovili pa

so vse, ki so nosili zgodovinsko vrednost in so bili še vedno v stanovanju. Če nekdo kupi nepremičnino v Stari Ljubljani, naj spoštuje načela gradnje in opreme starih stanovanj, sta se strinjala oba, lastnik in arhitekt. Če bi fasade lahko pobarvali v katerokoli barvo, namestili različna ali celo plastična okna, vidne klimatske naprave ..., bi stara mestna jedra hitro izgubila svoj šarm. Svoje misli sta nadaljevala: kdor ne želi imeti stare stavbe s hrapavimi, ročno obdelanimi stenami, lesenimi dvojnimi okni, naj si dom raje uredi v novogradnji.

Ob vstopu v stanovanje človek občuti vonj lesa in toplino. Sožitje starega in novega, usklajeni materiali, barve, teksture in kompozicije ga napolnijo s prvimi pozitivnimi vtisi. Pogled začne raziskovati. Bivalni del združuje vstopni del, kuhinjo, jedilnico in dnevni prostor. Kuhinja je na prvotnem mestu in je oblikovana s spominom na staro »kredenco«. Kuhinjski elementi so odmaknjeni od nepravilno obdelanih sten, s čimer so te še bolj poudarjene. Velika bela stena v dnevnem prostoru so pravzaprav neobičajna vrata v stranišče, ki je edini zelo sodobno obdelan prostor, s talno gretimi aluminijastimi tlemi. Za novimi omarami pa so skrite inštalacije in bela tehnika. Spalnica je rahlo dvignjena, kar izhaja iz konstrukcije stare hiše, ki je bila postopoma dograjena in prezidana. Spalni del s prostostoječo posteljo od kopal-

5. Prostostoječa sedežna garnitura ločuje vhod od dnevnega dela in jedilnice.
6. Nekdaj zazidano okno v spalnici je dobilo vlogo niše za posedanje, s pogledom na Ljubljano.
7. Kuhinja s svojo belino in preprosto zasnovo poudarja kontrast med staro hišo in sodobnim interierjem.

nice ločuje velika bela garderobna stena. Ker ta ne sega do stropa, prepušča naravno svetlobo v kopalnico, ki je zasnovana pravzaprav kot prehodni hodnik s prho.

Celoten dvesto let star lesen strop so odprli in obnovili. Enega od tramov, ki je bil uničen, so zamenjali s prav tako starim, ki ga je tesar odkril ob obnovi ostrejša stare cerkve v vzhodni Sloveniji. Star lesen okvir vrat v spalnico so delavci s sekiro že zasekali, a sta arhitekt in lastnik še pravočasno preprečila, da bi ga uničili. Temu okvirju so pozneje dodali še spodnji del, ki je vhod v spalnico tako rekoč uokviril. Delavci so se pritoževali, da je vhod prenizek in ga je treba povišati, a je v konceptu prenove in ohranjanja stare patine ostal nizek. Lahko bi rekli, da okvir v spalnico predstavlja osebno pripravo na vstop, in sicer tako, da se rahlo prikloniš in s tem

pokažeš spoštovanje do prostora. Odprli so okno v spalnici, ki je bilo prej sicer označeno na fasadi, a je bilo zazidano. Stanovanje je tako dobilo izjemen pogled na Ljubljano, zaradi debeline stene pa tudi lepo okensko nišo za posedanje in uživanje v pogledih na Staro Ljubljano. Vse napeljave so skrite pod neobdelanim parketom, katerega posebnost so deske iz lesa kanadske jelke. Stene so od tal ločene s tanko dilatacijsko fugo, s čimer je nakazan stik med sodobnim tehnološkim pasom stanovanja pod tlemi in staro strukturo stavbe.

Obrtniki in podizvajalci so prenavo stanovanja večkrat želeli vzeli v svoje roke in se je lotiti tako, kot so vajeni drugod. »Ravno steno zna narediti vsak amaterski obrtnik, starega ometa, ki ni raven, pa ne,« razlaga arhitekt. »Krive stene veliko prispevajo k vzdušju, a se tega sploh ne zavedamo.« Pri tem opiše zahtevni proces, med katerim jim je le z neprestanim usklajevanjem lastnih in arhitektovih zamisli, natančno izdelanim načrtom, predvideno finančno strukturo prenove ter temeljitim gradbenim in arhitekturnim nadzorom uspelo doseči, da je vse potekalo tako, da so bili na koncu vsi zelo zadovoljni.

Stanovanje zdaj spet izžareva čar dvesto let stare hiše. Je svetlo, zračno in prostorno,

zgodovinski elementi, ki so bili zakriti, pa so zaživel na novo. Razumevanje stare strukture je vodilo do izjemnega projekta, ki ga tudi mi ne moremo več pozabiti. Napetost med starim in sodobnim v stanovanju človeka res vznemirja in pusti močan vtis. Ohranjena stara patina in sodobni pohištveni poudarki ga delajo neizmerno privlačnega. Vsak kos pohištva, pa naj bo starinski ali sodoben, je oblikovan ali izbran premišljeno in ustvarja avtentično ozračje.

Majhni detajli in predmeti, ki sta jih lastnika dlje časa zbirala: starinska stikala, prenovljena stara luč z novim senčilom in star porcelanski servis z boljšega sejma, preproge iz Sarajeva, ki jih je s službene poti prinesel lastnik, prenovljeni stoli, kupljeni na spletnem portalu, subtilne fotografije in grafike na stenah, delovna miza v spalnici, narejena iz ostankov parketa, in še številni drugi elementi skupaj ustvarjajo estetsko in uporabno celoto.

Stanovanje zanimivih nasprotij je bilo urejeno z užitkom za užitek. Nova lastnika sta mu dala priložnost, da je spet postalo meščansko. Ko je bila prenova končana, sta se odločila, da ga začneta za krajša obdobja oddajati tistim, ki bodo znali v njem uživati. Drugačnja druga možnost je torej odprta za vsakogar izmed nas.

